

Studiegids studiejaar 2018-2019

Zingeving & Spiritualiteit 2^e jaar + Religiestudies 2^e jaar

Status van de studiegids:

De hieronder opgenomen informatie betreft de omschrijving van de modules in het studiejaar 2018-2019. Het is mogelijk dat deze modules nog worden aangepast.

Algemene informatie

Studenten volgen in de basisopleiding een programma van steeds vier avonden hoor- en werkcolleges. Daarnaast wordt de nodige thuisstudie gevraagd. De studiebelasting is 25 ECTS per jaar, ofwel 15 uur gemiddeld per week inclusief les-/contacturen bij 46 weken.

Tentamens

In de regel krijg je zes weken de tijd om een tentamen te maken en krijgt de docent zes weken de tijd om de tentamens na te kijken. Gestreefd wordt de nakijktijd terug te brengen naar drie weken. Tentamens zijn 10 jaar geldig.

Studie- en onderwijscoördinator

De studietoördinator is verantwoordelijk voor de inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de keuze van vakken en docenten m.b.t. de studierichtingen die onder hem/haar valt. De studietoördinator is ook eerste aanspreekpunt voor alle vragen, klachten en wensen van studenten m.b.t. het onderwijs, inhoudelijk (tentamens, scriptie, stage), financieel, qua voortgang en mentaal.

De studietoördinator van **Zingeving & Spiritualiteit** is:

Ellen van Son, ellen.van.son@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 55 72 48 32

Eindverantwoordelijke voor de organisatie van het onderwijs is de **Onderwijscoördinator: Hein van Dongen**: hein.van.dongen@academiegeesteswetenschappen.nl; 06 30 58 07 58

Spreekuren van beiden staan op de website: <https://academiegeesteswetenschappen.nl/2018-2019/>

Afwezigheid

Bij verhindering dient de docent en/of het secretariaat geïnformeerd te worden. Studenten die 2x of meer afwezig zijn geweest, krijgen een vervangende opdracht.

Evaluatie

Na afloop van iedere module wordt een korte evaluatie van de module gevraagd. Voor de Academie zijn de evaluaties een heel belangrijke bron van informatie om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Studie-uitloop

Heb je na twee of vier lesjaren alle modules gevolgd, maar ben je nog niet klaar met je studie, omdat je nog enkele tentamens moet doen en/of de stage, en/of je scriptie of stageverslag moet schrijven, dan krijg je *aansluitend* in het daaropvolgende derde of vijfde lesjaar, in de periode 1 september t/m 31 december, *eenmalig* de mogelijkheid om de resterende onderdelen af te ronden zonder dat je collegegeld hoeft te betalen.

Heb je per 1 januari de resterende onderdelen nog niet afgerond en wil je de opleiding voortzetten, dan worden kosten in rekening gebracht: € 250,- administratiekosten (altijd), € 50,- per af te leggen tentamen, € 200,- voor scriptiebegeleiding en € 200,- voor begeleiding stage(verslag).

Deze tarieven gelden ook in de daaropvolgende studie jaren, totdat je opleiding is afgerond.

Modulebeschrijvingen

Studenten volgen per studierichting een programma van verschillende modules. Elk van deze module wordt afgesloten met een tentamen, meestal in de vorm van een take-home tentamen. Hieronder staan de modulebeschrijvingen gelijklopend met het rooster.

Module	Mythen en symbolen (M&S)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Peter Vermaat, dr. Hein van Dongen
Doelstelling	Het verwerven van kennis van de ontstaansgeschiedenis van mythen en symbolen en hun betekenis in het geheel van het zingevingsproces.
Inhoud	Vanaf de oudheid waren dichters en denkers gevoelig voor een symbolische werkelijkheid. We gaan na in welke context deze werkelijkheid is ontstaan en wat de betekenis ervan is in onze tijd.
Werkvormen	Interactief hoorcollege
Toetsvorm	Het schrijven van een essay (take-home tentamen).
Literatuur	<i>Mythen. Een beknopte geschiedenis</i> , Karen Armstrong, De bezige Bij, Amsterdam 2006 <i>De mens en zijn symbolen</i> , Carl G. Jung, c.s. Lemniscaat, Rotterdam, 1975 (p. 111-168)
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	6, 13, 20 en 27 september 2018

Module	Oosterse filosofie (FIL2)
Omvang	1,25 ECTS
Docent	Dr. H. Debacker
Doelstelling	
Inhoud	
Werkvormen	
Toetsvorm	
Literatuur	
Contacturen	
Toehoorders	
Data	11, 18 oktober 2018

Module	Leertrajectbegeleiding (LTB)
Omvang	0,5 ECTS
Docent	Ir. drs. Ellen van Son - de Waard
Doelstelling	Het begeleiden van het leertraject van de student. In competentiegericht onderwijs leert de student zijn eigen ontwikkeling te sturen ten einde een beroepsidentiteit te ontwikkelen. Naar aanleiding van diens leervragen en/of ontwikkeling wordt samen met de leertraject -begeleider de voortgang gemonitord.
Inhoud	In een gesprek onderzoeken wij waar de inspiratie en de competenties van de studenten liggen. Daarnaast worden de vervolgopleidingen toegelicht.
Werkvormen	Groepsgesprekken, subgroepsgesprekken en individuele werkopdrachten
Toetsvorm	Verslag van 1 A4
Literatuur	n.v.t.
Contacturen	6
Toehoorders	Deze module staat niet open voor studenten van andere studierichtingen.
Datum	1 november 2018

Module	Psychologie van de spirituele ervaring (PSE)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Prof. dr. Hans Gerding
Doelstelling	Het zoeken naar inzicht in (1) de gerichtheid van de ziel, en (2) deugd als sturende kracht. Deze zoektocht impliceert een kennismaking met psychologische en filosofische beschouwingen rondom de universaliteit van dit onderwerp, de transpersoonlijke en existentiële dimensies ervan, belemmeringen die kunnen optreden, en (latente) functies en processen die hierbij werkzaam kunnen zijn.
Inhoud	De thematiek die besproken wordt komt tot uitdrukking in denkbeelden over individuatie, kundalini, grensoverschrijdende ervaringen, finale processen, zelfonderzoek, hypothesen m.b.t. psychologische mechanismen inzake spirituele ervaringen (engelen, demonen, halfgoden, archetypen en encounter-ervaringen).
Werkvormen	Combinatie van filmfragmenten, hoorcollege en dialoog.
Toetsvorm	Take-home tentamen.
Literatuur	Wordt als pdf verstrekt: Gerding, H. (2012). <i>Indringende spirituele ervaringen: transformatie op de grens van lichaam en geest</i> . <i>Filosofie</i> , Jaargang 22, nr. 2, mrt/apr Gerding, H. (2017) <i>Waarom wonderen spiritueel gezag vergroten</i> . Bezien door de bril van Arthur Schopenhauer, parapsycholoog en hippie avant la lettre. Tijdschrift voor Parapsychologie en Bewustzijns onderzoek. nr 3 & 4, 2017 Aanbevolen literatuur: <i>Ethiek voor de toekomst</i> , Neumann, Erich (1982) [original 1948] <i>Dieptepsychologie en nieuwe ethiek</i> , Rotterdam, Lemniscaat
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	8, 15, 22, 29 november 2018

Module	Sociologie en metafysica (S&M)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. mr. Fons Dekkers
Doelstelling	Sociologie is de wetenschap die bestudeert hoe in onze samenleving alles met elkaar verbonden is. Die wetenschap roept ook veel spirituele vragen op. Zowel oude wijsheid tradities en spirituele ervaringen, als nieuwe inzichten vanuit kwantumfysica, biochemie en neurologie kunnen hierbij helpen. De student verdiept zich in het begrippen als 'samenleving', 'verbinding', 'harmonie' en 'liefde' vanuit dit perspectief.
Inhoud	De student maakt kennis met een sociologisch wijze van waarnemen en denken, waarbij de samenhang tussen sociologische, psychologische, biologische, filosofische en religieuze paradigma's wordt toegelicht. Zo leert de student creatief reflecteren op godsdienstige, spirituele, ethische of ideologische inzichten en overtuigingen. In dit opzicht kan het functioneren van organisaties, groepen en relaties beter begrepen worden, evenals de eigen missie en positie in de samenleving. De student leert verbanden te zien tussen uiteenlopende rolpatronen en paradigma's. Begrippen als tijd, bewustzijn en lotsbestemming krijgen daarbij bijzondere aandacht.
Werkvormen	Hoorcolleges, discussie, opdrachten
Toetsvorm	(nader te bepalen)
Literatuur	Verplichte literatuur: <i>Psychologie en Sociologie</i> , E. Wijsman, Noordhoff 2017 Aanbevolen literatuur: - <i>Samenlevingen</i> , D. Weenink e.a., Noordhoff 2017 - <i>Kosmische visie</i> , E. Laszlo, Ankh-Hermes 2004 - <i>Science and Spiritual Practises</i> , R. Sheldrake, Hodder and Stoughton 2017 - <i>De verbinding</i> , L. McTaggart, Ankh-Hermes 2011 - <i>Het subtiele lichaam</i> , C. Dale, Altamira 2010
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	6, 13, 20 december 2018, 10 januari 2019

Module	Grote filosofen (FIL3)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Arnold Ziegelaar
Doelstelling	Het verkrijgen van een basaal inzicht in een zestal grote filosofen uit de westerse traditie: Aristoteles, Plotinus, Spinoza, Kant, Nietzsche, Heidegger
Inhoud	We bespreken van elke filosoof zijn plaats in de geschiedenis, zijn grondgedachten over metafysica, over de mens en het menselijk leven en de ethiek. Daarbij wordt de samenhang van deze thema's in beeld gebracht. Ook worden de onderlinge banden tussen de verschillende denkers getoond.
Werkvormen	Hoorcollege met interactie
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	Syllabus met fragmenten, uitleggende teksten en literatuurverwijzingen.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen
Data	17, 24, 31 januari, 7 februari 2019

Module	Nieuwe wetenschap (NW)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. Hein van Dongen
Doelstelling	Kennis en verwondering over de nieuwe denkwijzen in revolutionaire wetenschappen als de kwantumfysica, de systeemtheorie en het bewustzijn onderzoek.
Inhoud	Nieuwe paradigma's in de wetenschap: natuurkunde, biologie, (para)psychologie, systeemtheorie. De ontoereikendheid van mechanistisch denken. Noodzaak van zelfbezinning om nieuwe ontwikkelingen te kunnen integreren.
Werkvormen	Hoor- en werkcollege
Toetsvorm	Take-home tentamen
Literatuur	<i>Bezielde kosmos. Nieuwe wetenschappelijke visie op leven en bewustzijn in het universum</i> , E. Laszlo.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	14, 21 februari, 7, 14 maart 2019

Module	Animisme en mysteriediensten (A&M)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Drs. Jan Neuteboom, dr. Hein van Dongen, drs. Jacob Slavenburg
Doelstelling	Inzicht in de karakteristieken van de animistische en sjamanistische tradities.
Inhoud	Overall ter wereld leeft de overtuiging dat de werkelijkheid bezielde is. In deze module behandelen diverse docenten verschillende kanten van het animisme in relatie tot de filosofie, het sjamanisme, de godsdienstgeschiedenis en de psychiatrie.
Werkvormen	Interactief hoorcollege
Toetsvorm	Praktische opdracht
Literatuur	Optioneel: <i>Shaman, Healer, Sage</i> , Alberto Villoldo, 2001 Optioneel: <i>Handboek Sjamanisme</i> , Daan van Kampenhout, 2015
Contacturen	6
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	21, 28, 4, 11 april 2019

Module	Inleiding psychologie (PSBK 1)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Nader te bepalen
Doelstelling	De student verkrijgt inleidende kennis van de algemene geestelijke gezondheid en de deelgebieden van de psychologie: de biologische & leer theoretische, psychodynamische, cognitief- gedragstherapeutische, experiëntiële & cliëntgerichte, lichaamsgerichte en systeemgerichte benadering.
Inhoud	Aandacht wordt besteed aan de verschillen tussen de psychologische benaderingen en het aanbrengen van een verdieping daarin: de mens gezien vanuit zijn biologische basis, de mens als zijnde cognitief te conditioneren, de mens als zichzelf actualiserend wezen en de mens die zich vormt binnen de context van zijn relaties.
Werkvormen	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen
Literatuur	<i>Zes psychologische stromingen en een cliënt</i> . Theorie en toepassing voor de praktijk. Alie Weerman. Uitgeverij Boom, 2014, 5e herziende druk.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor mensen van andere studierichtingen.
Data	18, 25 april, 9, 16 mei 2019

Module	Fenomenologie & zelfreflectie (IFZ)
Omvang	2,5 ECTS
Docent	Dr. Hein van Dongen
Doelstelling	Introspectieve, zelf-reflectieve vaardigheden te ontwikkelen.
Inhoud	Deze module gaat over de kunst of de kunde om stil te staan bij de manier waarop je innerlijke of uiterlijke processen ervaart zonder deze meteen te willen duiden.
Werkvormen	Werkcollege
Toetsvorm	Deelname aan college en thuisopdrachten.
Literatuur	Nader te bepalen.
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat niet open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	23 mei, 6, 13, 20 juni 2019

Module	Zoeken naar zin (ZNZ)
Omvang	2 ECTS
Docent	Ir. drs. Ellen van Son-de Waard
Doelstelling	De student verkrijgt kennis van de vraag-en-antwoord structuur van een zingevingproces. De student kan het existentiemodel beschrijven en de daaruit voortvloeiende existentiële vragen benoemen. De student kan uitleggen wat een zin crisis is en relaties tussen het fenomeen zin crisis en het existentiemodel leggen.
Inhoud	Het leven stelt de vragen; de mens wordt gevraagd om antwoord te geven. Zingeving is een traag proces van het stellen van vragen en soms antwoorden vinden. In het college staan we stil bij vier existentiële grondvragen en hoe die onderling samenhangen in het existentiemodel van Alfred Längle. Het zoeken naar zin en het niet kunnen vinden bij (voorlopige) antwoorden kan leiden tot een zin crisis. In dit college verkennen wij enerzijds de uiterlijke kenmerken van een zin crisis en anderzijds kijken we fenomenologisch naar een zin crisis vanuit het zoeken naar antwoorden op existentiële levensvragen.
Werkvormen	Hoorcollege afgewisseld met korte praktische opdrachten die de lesstof verduidelijken en de mogelijkheid bieden tot het leggen van persoonlijke verbindingen met de lesstof.
Toetsvorm	Mondeling tentamen waarbij de student zowel groeps- als individuele opdrachten maakt (op een nader af te spreken zaterdag).
Literatuur	Het existentiemodel wordt beschreven in: <i>Lehrbuch zur Existenzanalyse – Grundlagen</i> , Längle, A. (2014). Dit boek is alleen in het Duits verkrijgbaar: daarom is het aanbevolen maar geen verplichte literatuur. P. 13 – 102 <i>Meanings of Life</i> , Baumeister, R.F. (1991), pag. 3 – 182 Reader van de colleges, Son- de Waard, E.N. (2019). De reader wordt tijdens de colleges digitaal ter beschikking gesteld. Aanbevolen om te lezen: <i>The Big Five for Life</i> , Strelecky, J. (2009)
Contacturen	12
Toehoorders	Deze module staat open voor studenten van andere studierichtingen.
Data	4, 11, 18 juli 2019